SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 124. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 2, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го ЛИПНЯ 1991 Ч. 124. РІК XCVIII.

ЙДУЧИ ШЛЯХОМ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТИ УХВАЛЕНО РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СИМВОЛІКИ УКРАЇНИ

Київ. — Тамошня газета „Літературна Україна", в числі із 20-го червня ц.р., інформує, що у Києві відбулася науково - практична конференція, розлядаючи питання історичних традицій української національної символіки. Цю конференцію скликали Рух і Народна Рада разом із Інститутом літератури АН УССР. Активну участь у цій конференції, визначаючи її напрямні взяли народні депутати УССР, письменники і науковці.

Там підкреслювано, що сьогодні — гимн, прапор та герб — це символи суверенности та гідности даної держави і нації. Учасники конференції випрацювали рекомендації в напрямі використання тризуба, синьо-жовтого прапора та гимну „Ще не вмерла Україна", як національних символів українського народу та прийняла резолюцію, у якій сказано:

„Розглянувши питання про національну символіку України та пропозиції щодо майбутньої державної символіки України, конференція ухвалила:

1. Рекомендації Республіканської наукової конференції схвалити.

2. Рекомендувати Верховній Раді УРСР:

а) затвердити державним прапором національний синьо-жовтий прапор українського народу;

б) затвердити державним гімном національний гімн „Ще не вмерла Україна";

в) оголосити конкурс на розробку проєкту державного герба з обов'язковим використанням елементу національної символіки — тризуба.

3. Створити комісію Верховної Ради з питань державної символіки України та рекомендувати ввести до неї таких спеціялістів: Білокінь С. (Київ), Гісцова Л. (Київ), Гречило А. (Львів), Дашкевич Я. (Львів), Каєвич Я. (Львів), Ісаченко Ю. (Харків), Маринчак В. (Харків), Плохій С. (Дніпропетровськ), Сварник І. (Львів), Сергійчук В. (Київ), Стецюк П. (Львів), Ткаченко В. (Київ), Троненко Г. (Київ), Турецький І. (Львів), Савчук Ю. (Вінниця), Федака П. (Ужгород), Шевченко Ф. (Київ), Якимович Б. (Львів) Яневський Д. (Київ), Чередниченко Д. (Київ), Апанович О. (Київ), Сокульський А. (Запоріжжя).

4. Вважати недоцільним винесення питання про символіку на референдум, оскільки це компетенція спеціялістів-істориків. У жодній країні світу питання символіки не вирішувалося шляхом референдуму.

5. Рекомендувати публікацію резолюції та висновків конференції у засобах масової інформації республіки".

Вибрано нову управу „Україна 2000"

Вашінґтон. — Тут минулого тижня відбулися загальні збори Україна 2000 — Вашінґтонського комітету підтримки РУХ-у в Україні, де обрано нову управу. До новообраної управи увійшли: Надія Комарницька—МкКоннелл, президент, Ігор Ґавдяк і Катя Чумаченко, заступники президента, Мирон Василик, протоколярний секретар і Юрій Сєрант, скарбник.

У зв'язку зі зміною голови, члени президії щиро подякували судді Богданові Футеєві й іншим членам Ради за їхню професійну працю, яку вони сповняли на протязі довгого часу.

Появився твір про українців у Польщі та з ділянки історії права

Ню Йорк. — У Видавництві Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, у серії „Записок", які охоплюють тільки вартісні наукові твори й монографії, появилася книжка Мирослава Трухана „Українці у Польщі після Другої світової війни". Твір має 404 сторінки друку з картами поселення, багатою бібліографією й індексом прізвищ люксусово технічно видана у твердій полотняній обгортці з графічним рисунком Богдана Титли.

У тому самому Видавництві появилася книжка д-ра Ярослава Падоха, колишнього професора права в Українському Вільному Університеті, довголітнього голови НТШ-А, п.з. „Суди і судовий процес старої України". Книжка теж видана люксусово.

В Україні відбулося відкриття і посвячення пам'ятника полк. Є. Коновальцєві

Львів (Пресова Служба України). — У Зашкові, місцевості народження полк. Євнега Коновальця, з ініціятиви мешканців цього села, поставлено величний пам'ятник леґендарному командирові Корпусу Січових Стрільців, командантові Української Військової Організації, голові Проводу Українських Націоналістів та Організації Українських Націоналістів у 100-ліття його народження.

14-го червня 1991 р., у день народження Євгена Коновальця, відбулося у Зашкові величаве відслонення і посвячення пам'ятника основоположникові Організації Українських Націоналістів. При великому здвизі народу із різних закутин широкої України акт посвячення довершили кільканадцять священиків. У стіп пам'ятника зложено численні вінки і китиці квітів.

У відкритті і посвяченні пам'ятника, що його поставлено в садибі перед хатою народження полковника, взяли участь численні представники політичного, громадського і культурного життя України, а також гості з-за кордону.

Слово з нагоди відкриття пам'ятника полк. Євгенові Коновальцеві виголосив заст. голови Проводу Українських Націоналістів і Організації Українських Націоналістів Павло Дорожинський.

Виступалив також: заст. голови УРП Степан Хмара, заст. голови Львівської Обласної Ради Іван Гель, голова АБН Ярослава Стецько, депутат Роман Іваничук та інші. Після виступів-промов відбувся величавий концерт. Святочну частину програми відкрив і нею проводив голова сільради Зашкова Володимир Мандзяк. Після виступів-промов відбувся величавий концерт.

До встановлення і споруджения пам'ятника у значній мірі спричинилася Українська Стрілецька Громада Канади, основоположником якої був саме полк. Евген Коновалець.

Пам'ятник виготовлено за проєктом скульптора Романа Романовича, при допомозі скульптора Валерія Потюка.

Л. Кравчук вийшов до маніфестантів

Київ (УНІАР). — Тут 27-го червня о 9-ій годині ранку на площі Незалежности зформувалася кількатисячна колона і на чолі з депутатами Верховної Ради України Миколою Поровським, Ларисою Скорик, Іваном Драчем та іншими, вирушила в напрямі будинку Верховної Ради. На вулиці Кірова колоні перегородили шлях міліціянти та змопівці (тобто, вояки загону міліції особливого призначення). Вулиця виявилась перекритою автобусами та вантажівками. Перший кордон маніфестантам вдалося прорвати, однак на підходах до Верховної Ради шлях колоні перетнув новий кордон міліції і ЗМОП (російською мовою ОМОН — отряд міліції особого назначєнія). Сталося кілька сутичок, міліція застосувала сльозогінний газ. З будинку Верховної Ради кілька народних депутатів вийшли до демонстрантів. Здається вперше з часу обрання народним депутатом України, до народу вийшов голова Верховної Ради Леонід Кравчук. Його зустріли вигуками: „Ганьба!" та „КПУ — до суду!" Звернувшись до маніфестантів, Л. Кравчук пояснив, що нині відбувається лише обговорення, з якого зовсім не випливає, що питання підписання союзного договору уже вирішене. Після Кравчука виступив народний депутат О. Гудима. Він зачитав заяву Львівської, Івано-Франківської та Тернопільської Обласних Рад, які закликають не підписувати союзний договір. Це звернення напередодні розповсюдили серед депутатів Верховної Ради.

На ранковому засіданні ВР УССР 27-го червня, під час обговорення проєкту союзного договору, представники Народної Ради категорично відкинули проєкт, а представники комуністичної більшости закликали схвалити його.

У Києві 28-го червня в Академії УССР відбулося урочисте засідання з нагоди присудження звання іноземного члена АН УССР японському вченому Хунші Міямото. Японський професор тривалий час співпрацює з українськими вченими в галузі токсикології і медицини.

ОДВУ ВШАНУЄ ПАМ'ЯТЬ ПОЛКОВНИКА Є. КОНОВАЛЬЦЯ

Лігайтон, Па. — Тут в неділю, 7-го липня, Організація Державного Відродження України відзначатиме 100-річчя з дня народження сл. п. полковника Євгена Коновальця (народ. 14-го червня 1981), першого провідника Організації Українських Націоналістів. Святкові сходини відбудуться на оселі імені Олега Ольжича і почнуться о год. 1-ій по полудні. В програмі: святкове слово (д-р Наталія Пазуняк), рецитація (Володимир Кавка). На закінчення — музична частина, в якій братимуть участь челістка Лариса Байрамова та скрипаль Дмитро Вакс.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРОПАМ'ЯТНОЇ ПЛИТИ

Гантер, Н. Й. — Управа Церкви св. Івана Хрестителя в Гантері повідомляє, що в неділю, 7-го липня, в день Празника — Храмового Свята, після Торжественної Служби Божої відбудеться посвячення пропам'ятної плити біля дуба, якого в 1968 році поблагословив Блаженніший Патріярх і Кардинал Йосиф Сліпий. Відтак в ґражді відбудеться відкриття збірної мистецької виставки і розиграш льотерії на 14 образів видатних українських мистців.

На Союзівці проходить тенісовий табір

Учасники табору з інструкторами

Союзівка. — Тут від неділі, 23-го червня, проходить 23-ій з черги тенісовий табір з участю 60-ох тенісистів і тенісисток у віці між 12 і 18 років, які перебуватимуть тут до четверга, 4-го липня. Як і в минулих роках, кількістю перемагають дівчата у відношенні 38 до 22.

На програму щоденних зайнять складаються біги, руханка, групові лекції і вправи. У вечірніх годинах відбуваються вечірки, ватри, забави, гутірки. У першому тижні таборовики втішались прегарною літньою погодою, користали з басейну та інших спортових влаштувань Союзівки, управа якої подбала цього року про нові корти.

Табір закінчиться турнірами, роздачею нагород, мис-

(Закінчення на стор. 4)

На Союзівці відбудеться вчительський семінар

Ню Йорк — Шкільна Рада повідомляє, що цьогорічний 2-ох тижневий Вчительський Семінар відбудеться, як і попередніми роками, на Союзівці, на цій зеленій відпочинковій оселі УНСоюзу в Кетськильських горах.

Семінар розрахований для підвищення кваліфікацій вчителів шкіл українознавства в системі Шкільної Ради, хоч учителі інших шкіл українознавства можуть також брати участь, а також з Канади.

Навчання на семінарі триватиме два тижні — від 28-го липня до 11-го серпня ц. р. Кошти перебування на семінарі (харчування та мешкання) покриває Український Народний Союз.

У пляні підвищення рівня слухачів накреслені виклади з української мови та літератури, історії України та культури й педагогіки. Теми та прізвища лекторів на семінарі будуть подані пізніше. Керівником семінару буде д-р Євген Федоренко, голова Шкільної Ради.

Директори шкіл повинні подбати про своїх учителів-слухачів, подати їм усі потрібні інформації, котрі мають написати коротке прохання до Шкільної Ради і надіслати непізніше до 14-го липня.

Зголошення надсилати на адресу Шкільної Ради:

Educational Council — U.C.S.A.
P. P. Box 391
Cooper Station, New York, N. Y. 10276-0391

В Донбасі загинуло 32 вуглекопи

Москва. — Аґентство Ассошієйтед Пресс, покликаючись на совєтські джерела і Дмитра Добровольського, кореспондента газети „Комсомольское Знам'я" інформує, що в суботу, 29-го червня в Донбасі, Україна, загинуло в випадку 32 робітники вуглекопи. Офіційне совєтське аґентство ТАСС покищо не подало цієї вістки до загального відома.

Добровольський заявив кореспондентові АП, що пожежа розпочалась від перегріття вінди, яка транспортує вугілля з шахти на гору. Не відомо чому це сталося і тому двостороння комісія, урядова і профспілкова, розпочали докладне слідство, щоб встановити причину катастрофи. Подібні випадки чомусь тепер дуже часто трапляються на підприємствах і копальнях в Україні і це викликає підозріння у профспілках. Робітники загинули від токсичного газу, викликаного пожежею.

Інформацію на Заході помістили численні газети і вказали на перестарілу методу праці і техніку, яка за якийсь час може бути причиною смерти багато більше робітників.

Бережанська земля вшанує Б. Лепкого

Львів (Р. С.). — В неділю, 21-го липня 1991 року припадає 50-ліття з дня смерти великого сина бережанської землі — Богдана Лепкого, що помер у Кракові і там похоронений.

Бережанська і Тернопільська землі вже від 1988 р. інтенсивно працюють над поверненням доброго імени поетові, що був заборонений на Україні. В селі Жукові біля Бережан, де був священником батько Богдана, о. Сильвестер, і де перебував свої юні літа поет, буде відслонений пам'ятник поета та відкритий музей родини Лепких. Там же є вже середня школа з пропам'ятною таблицею і вулиця його імени ще від 1932 р.

В селі Поручині, де родився співтворець стрілецької пісні Лев Лепкий, буде відслонена на родинній хаті пропам'ятна таблиця, а хор „Гомін" зі Львова дасть концерт його пісень. У Бережанах, де вчився і вчителював Богдан Лепкий, у колишній ратуші, пізніше гімназії, буде відкрита кімната поета в комплексі „Музею книги", що тепер приміщений у тому ж будинку. Теж буде відслонена пропам'ятна „дошка" з написом: „тут учився і учив Богдан Лепкий". Ідуть приготування до цього святкування в селі Крогульці, де родився поет.

У СВІТІ

НА ЗАСІДАННІ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН співробітники американської розвідки продемонстрували зроблені із сателітів фотознімки, на яких зафіксовано різноманітне устаткування, що використовується для збагачення урану. Це устаткування Ірак намагається приховати від міжнародних інспекторів. Заступник американського представника в Раді Безпеки Александер Вотсон заявив, що уряд ЗСА має неспростовні докази заниження Іраком кількости його хемічної зброї і балістичних ракет.

ПЕКІНСЬКА ГАЗЕТА „Женьмінь жібао" вмістила велику статтю провідного ідеолога КПК Гу Цяома, який заявив, що найважливішим завданням китайських комуністів є боротьба проти західного впливу. „На Заході завжди були сили, які розраховували шляхом втручанн я у внутрішні справи Китаю викликати його мирну еволюцію до капіталізму. Однак на Сході вже виріс могутній соціялістичний Китай, і в світі нема сили, здатної його похитнути" — говориться у статті Гу Цяоми.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ЗАЯВИВ, що в липні почнеться масова депортація осіб, які просили, але не дістали політичного притулку в Німеччині. Правозахисна організація „Міжнародна амнестія" вважає, що депортації буде піддано близько 100,000 осіб. Щороку в Німеччині просить притулку до 100.000 втікачів з Іраку, Ірану, Ливану, Афганістану, Сомалі і Етіопії. Німецькі закони й надалі визнаватимуть право на політичний притулок, на батьківщину буде повернуто лише тих, хто не зможе довести, що еміґрував з політичних причин.

КАМПАНІЯ „КЕРТІС ІНТЕРНЕШЕНЕЛ" відкрила в польському місті Млаві, за 65 миль на північ від Варшави, підприємство, яке буде виробляти телевізори і магнітофони. Це буде великим кроком до економічного відродження міста, в якому налічується понад 5.000 безробітних.

ОЧІКУВАНЕ ПЕРЕСЕЛЕННЯ з Бонну до Берліну майже 100.000 урядових службовців і членів їх родин може призвести до житлової кризи в новій столиці, в якій і без того бракувало помешкань. Вже наступного дня після голосування у Бундестазі з приводу перенесення столиці ціни на будинки і помешкання підвищилися на 5 відсотків. За словами берлінського правника Ґартмана Веттера, сьогодні на житловому будівництві можна заробити більше, ніж на пограбуванні банків.

СЛОВЕНІЯ ВІДМОВИЛАСЯ ВИКОНУВАТИ УЛЬТИМАТУМ БЄОҐРАДУ

Любляна, Юґославія. — У неділю, 30-го червня, парлямент Словенії відмовився виконати ультиматум юґославської армії. Федеральна армія вимагала, щоб Словенія анулювала проголошену раніше Декларацію незалежности і погодилася передати прикордонні і митні пункти під контролю федеральної влади. Термін ультиматуму минав у неділю о 9-ій годині ранку за місцевим часом.

Як тільки термін ультиматуму минув, на вулицях Любляни завили сирени повітряної тривоги. Тисячі мешканців міста, проінструктовані радіом про дії на випадок повітряної тривоги, заховалися у спеціяльні сховища і підвали власних будинків. Однак повітряна тривога не була справжньою і її незабаром відкликали.

Вулиці Любляни забарикадовані автобусами і вантажними автами. Рух транспорту перерваний майже скрізь. Озброєні міліційські патрулі обшукують всі авта, які їдуть до столиці, а також людей на вулицях міста.

Напередодні, у субору ввечорі, генерал Марко Негованович, один із прихильників твердої лінії у юґославському керівництві, заявив, що якщо умови армії не будуть виконані, збройні сили підуть на рішучі дії.

Перед цими рішучими діями Австрія на всякий випадок зміцнила свій кордон зі Словенією танками. Президент Словенії Мілан Кучан виступив на словенському радіо і намагався заспокоїти мешканців міста, запевняючи їх, що дезертирство з рядів федеральної армії набирає масового характеру. Кучан додав, що у Врніцьких казармах старшини застрілили кількох вояків, які намагалися перейти на сторону словенців. Президент закликав військовослужбовців юґославської армії не виконувати наказів своїх командирів і уникати кровопролиття. Пізніше заклик дезертирувати з федеральної армії був переданий через люблянське радіо різними національними мовами Юґославії.

Після того, як парлямент Словенії, що зібрався в суботу на екстренну сесію, відмовився виконати ультиматум армії, люблянське радіо передало заяву словенських парляментаріїв. У заяві говорилося, що Словенія має намір добиватися суверенітету „поступово", якщо федеральна армія буде виконувати умови угоди про припинення вогню відповідно з пляном про вреґулювання, що його запропонувала Европейська спільнота.

У неділю зі своїм ультиматумом федеральному урядові Юґославії і лідерам республік звернулася Европейська спільнота. Міністер закордонних справ Люксембурґу Жак Поос сказав, що Европейська спільнота припинить будь-яку допомогу Юґославії, якщо в країні негайно не припиняться військові дії, а армійські частини не повернуться у казарми.

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНІАР)

Ужгород. 16-го червня. Тут відбулася нарада страйккомів Ужгорода, Міжгір'я, студентського страйккому Ужгородського університету. Під час наради заявлено, що всі страйккоми входять до структури ВОСКу — Всеукраїнського Об'єднання Страйкових Комітетів. Обговорено питання поширення страйккомів на всіх підприємствах, підготовки делеґації на з'їзд ВОСКу в Києві. Обговорювалися також проблеми залучення вже існуючих страйккомів до ВОСКу. Як зазначають спостерігачі, страйковий рух на Закарпатті отримав новий імпульс — створення ВОСКу означає, що робітничий рух не знаходитиметься під впливом компартії через контрольовані нею страйккоми.

Івано-Франківське. Тут 18-го червня Рух, Комітет солдатських матерів та СНУМ провели пікетування однієї з військових частин. Члени цих організацій закликали солдат захищати свою Батьківщину, а не совєтську імперію. Учасники акції вимагали ґарантії проходження служби призовниками з України на території республіки.

Луцьке. 18-го червня. Облрада проголосувала за негайне закриття військового летовища у місті, через забруднення навколишнього середовища. У своєму виступі народний депутат України Олександер Гудима заявив про те, що якщо облвиконком не ухвалить відповідне рішення, то члени опозиційних партій пікетуватимуть стартову смугу.

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джеймс Бейкер, минулого тижня закинув Іракові „надзвичайно серйозне" обвинувачення у спробі приховати частину сирівцю, для продукування нуклеарної зброї від представників міжнародної комісії. На його думку ця справа є настільки серйозною, що він уважав за відповідне сказати кореспондентам засобів масової інформації пильно слідкувати за ходом подій, а зокрема реакцією ЗСА. Урядові та військові чинники підтвердили чутки про те, що уряд президента Джорджа Буша поважно застановляється над тим, яку військову акцію ужити на це потягнення Іраку, заявляючи при тому, що можливість чи радше спроможність атакувати військові об'єкти в Іраку є такою ж, як була після припинення акцій союзних військ. Все ж таки покищо, є намагання застрашити Ірак такою можливістю ужиття знову військової сили та в той спосіб примусити його мирним шляхом покоритися 687 резолюцій Організації Об'єднаних Націй, що вимагає знищення Іраком всього небезпечного нуклеарного матеріялу та хемічно-біологічної зброї.

З НАБЛИЖЕННЯМ президентських виборів у 1992 році раптом у політичному світі ЗСА на поверхню починають випливати спірні питання расової політики, громадських прав і сильного кандидата зі сторони демократів. Одначе чим раз виднішою постаттю серед цього політичного виднокола стає особа Джессі Джексона, негритянського проповідника та колишнього кандидата на номінацію Демократичної партії у президентських виборах. Одначе згідно з твердженнями спостерігачів то його важливість не є надто задоволяюючою для всіх демократів, бо його підхід до здобування голосів дуже часто зводиться до расово-громадських справ, не беручи під увагу загальних проблем цілої країни.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ на вимогу письменниці Клари Райзінґ ексгумовано тлінні останки Захарія Тейлора, 12-го президента ЗСА, щоби перевірити чи підозріння вищезгаданої письменниці про те, що його було отруєно мають будь які підстави. Одначе після переведення секції д-ром Джорджем Ніхолсом, медичним дослідником стейту Кентакті, виявилося, що її підозріння не мали для цього жодних підстав.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Громадянська війна в Юґославії?

На цьому місці була вже мова про те, що державний секретар Джеймс Бейкер приїхав був у минулому тижні на один день до столиці Юґославії Беоґраду й апелював до президента Сербії, як і президентів Хорватії і Словенії, щоб вони зберегли одність цієї країни. Бейкер радив лідерові Сербії, як голові шістьох малих балканських країн, що становлять Юґославську републіку, щоб Сербія пішла назустріч вимогам Хорватії і Словенії щодо поширення їхніх державних прав, і радив лідерам Хорватії і Словенії шукати компромісу та не відриватися від правно-державного зв'язку з іншими членськими країнами Юґославії. Але Бейкер не мав успіху й від'їхав до Албанії. 25-го червня 1991 року парляменти Хорватії і Словенії проголосили свою державну суверенність.

Ми могли оглядати на телевізійному екрані вияви ентузіязму обох тих невеличких слов'янських народів. Але з реляцій у „Н.Й. Таймсі" нема ясного образу, яка власне тепер ситуація у тій колишній комуністичній країні.

Сербський прем'єр Анте Марковіч палко апелював до хорватів і сербів, „що мусить знайтися якийсь шлях, який вивів би нас з цієї розпачливої ситуації". Він схарактеризував цю ситуацію дуже драматично: „Сидимо на бомбі, яка всіх нас може розірвати" та перестерігав, що відокремлення Хорватії і Словенії доведе до „економічної і соціяльної руїни". Читаємо у названому американському щоденнику, що хорвати і словінці раді піти з сербами на той „діялог", що його дораджував був їм Бейкер, дармащо у розмові з Бейкером їхні лідери промовляли непримирливо. Президент Сербії у розмові з Бейкером відкидав ідею перетворення Юґославії на конфедерацію фактично самостійних шістьох країн. Виходить, що у верхівці сербів нема однозгідности, бо названий вгорі прем'єр Сербії промовляв так, як це робив два дні раніше Бейкер. Серби погрожували, що збройною силою не допустять Хорватії і Словенії до відходу з державного зв'язку з іншими юґославськими країнами і народами. Це була б сама та бомба, про яку згадував Марковіч, бо кожна громадянська війна — нещастя для всіх її учасників. Перебуваючи у Беоґраді державний секретар Бейкер погрожував лідерам Хорватії і Словенії, що Америка не визнає їхньої державної самостійности, якщо вони її проголосять. Коли ж вони зробили це всупереч погрозі Бейкера, Державний департамент негайно проголосив, що ЗСА державної самостійности Хорватії і Словенії не визнає. Ми піддали під сумнів на цьому місці правильність такого становища Уряду Буша, незалежно від того, чи в даній ситуації краще хорватам і словінцям бути цілком самостійними, на що мають право, чи стояти у конфедеративному зв'язку з чотирма іншими країнам.

Збіґнєв Бжезінські, професор державного права, колишній дорадник президента Джіммі Картера для справ Крайової безпеки, проголосив був концепцію перетворення СССР на таку конфедерацію дійсно самостійних держав. Це, писав він, єдина можливість для СССР зберегти формальну одність. Але він підкреслив був, що ті члени конфедерації повинні мати не тільки власний уряд, але й власну валюту, армію і поліцію. Таку концепцію для Юґославії пропонував Джеймс Бейкер.

Очевидно, кожна країна, кожний нарід змагає до своєї повної державної незалежности, бо тільки вона ґарантує незалежну ні від кого волю, в атмосфері якої може процвітати рідна культура. На цьому місці була вже мова, що докладної паралелі між ситуацією в Юґославії і в СССР не можна переводити, бо не можна ставити знаку рівности між народом, який має три мільйони душ і таким, який має їх 50 мільйонів. Паралеля була між отими проявами радости хорватів і словінців та проявами українців після Декляраціії української суверенности. Співи національного гимну, походи, маніфестації, гучномовні патріотичні деклямації, фрази, емоції. Все це потрібне до якоїсь міри, але тепер повинен наступити примат державно-творчої праці. Громадянська війна в Юґославії була би великим нещастям. Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй певне встрянула би туди і припинила пролив крови. Винуватцем була би Сербія, народ якої аґресивний з імперіялістичними нахилами, схожий на росіян, на яких вони, серби, завжди орієнтувалися. Нема миру у світі, не перевелась жадоба влади. Але добро таки переможе зло.

Петро Граничний

ПРЕТЕНДЕНТИ НА ПУЛІТЦЕРА

Велика неправда ніколи не відступає зі страху перед майбутнім осудом. Поки наївні ідеалісти сподіваються на „торжество історичної справедливости", неправда вповні свідомо, вповні респектабельно чинить своє неправедне діло. Коли ж урешті-решт дійде до викриття і осуду, та ще й масового, вона тільки тішитиметься, що вся людська увага збирається десь там, в минулому, і тим часом спокійно починає наступне зло.

Чи треба шукати іншого ключа до зрозуміння „восьмого" дива світу: в який спосіб вдається Москві зберегти свій просто магічний вплив на окремих діячів вільного світу? Що її ніжно і самобутньо люблять західні політики, письменники, журналісти, нас, українців, ні трохи не турбувало б, ми щодо цього об'єкту не є ні ревниві, ані заздрісні. Однак годі заплющити очі на цю закономірність: сліпа закоханість в московську політику щоразу пов'язана з українофобією.

Ну добре, розмаїті гуманітарії нерідко виявляються людьми вельми приблизних знань, надто суб'єктивними, примхливими, здатними діяти не на підставі тверезої опінії, а під впливом некерованих рефлексій. Вони більше дбають, як виглядають зовні і зовсім не переймаються, якими насправді є самі в собі, не встидаються сенсу свого „я". Прикладом, що навіки ввійде в українську історію, є моральна потвора Дюранті. Дрібне серце і вбогий розум дозволили йому втішатися Пулітцерівською премією, коли Україна мільйонами вимирала від голоду, який, як запевняв Дюранті американців, є мітом.

Але диво, що й інтелектуали з точних ділянок наук, аналітики, котрі мали б рахуватися не з харизмами, а з фактом, з числом, з підкріпленою експериментально істиною — вони так само легко потрапляють на московський гачок, як і Богом обділений Дюранті. І це в наші нібито протверезілі часи, коли світ з жахом дізнається про нові й нові злочини совєтського комунізму і коли людство нарешті осягає спасенне значення правди.

Цілком у дюрантівському дусі оцінюють сьогоднішню екологічну ситуацію в Україні спеціялісти Міжнародного аґентства в справах атомної енерґії (МАҐАТЕ). Нещодавно у Відні, позіхаючи після доброго австрійського пива, вони назвали наслідки вибуху атомового реактора в Чорнобилі „перебільшеними". Двоголових і шестиногих телят їм, бач, замало. От як почнуть народжуватися семиголові і шіснадцятиногі — тоді, може МАҐАТЕ зволить подивитися на Чорнобиль як на таку-сяку прикрість для українського народу. А покищо — ні, покищо — перебільшення.

Річ певна, МАҐАТЕ виконує замовлення. Зовсім так само, як тоді, в 1933 році, це робив Дюранті. Ось тільки одна ниточка. Директор інституту біофізики Академії медичних наук СССР Леонід Ільїн в інтерв'ю московській газеті „Аргументи і факти" стверджує, що тривога довкола Чорнобиля створюється певними українськими колами з політичних міркувань. Виступаючи за нібито об'єктивні наукові дослідження, він наперед настроює „об'єктивних дослідників" проти „необ'єктивних" українських критиків.

Тим часом для московських українoненависників існує та незручність, що є чимало критиків, в яких не можна відібрати течки, як від заступника міністра охорони здоров'я України Анатолія Сердюка, якого звільнили з посади після того, як він авторитетно засвідчив, що в Україні у зв'язку з Чорнобилем практично вже нема здорових дітей.

Ільїн запевняє, що за п'ять років померло тільки 1.134 осіб, які брали участь у ліквідації наслідків аварії, і що смертність в категорії „ліквідаторів" не перевищує середню смертність в Україні, Білорусії і Росії. Не буде помилкою сказати арґіоґі, що всі „факти", котрі мають московське походження, є безсоромною вигадкою. І все ж не будьмо голослівні. Згідно з даними незалежного совєтського науковця Володимира Чорноусенка, який провадив прискіпливі досліди в тридцятикілометровій довколачорнобильській зоні, вже померло близько 10,000 осіб, які перейшли через пекло ліквідаційних робіт.

Ільїн і йому подібні вчені, ближчою спеціяльністю яких є виправдання всього, що робить Москва, п'ять років тому впевняли світ, що чорнобильський бетоновий саркофаг витримає щонайменше 20 років. Але вже тепер, на шостому році після аварії, саркогаф має, за словами головного спеціяліста, професора Олександра Борового, тисячу тріщин. Скільки їх буде ще через п'ять років?

Ільїн, за всіма правилами фальсифікації фактів, не говорить, в якому проміж-

(Закінчення на стор. 4)

В. Татомир

Кампанія проти М. Ґорбачова не вдалась

Фен Монтен, кореспондент „Філядельфія Інквайрера" передав у числі цього щоденника із 22-го червня цікавий звіт про гостру сутичку Міхаїла Ґорбачова у парляменті у Москві із „твердими комуністами" та з крайньо-націоналістичною російською групою, що є згуртована в організації „Союз".

Кілька днів Ґорбачов був під атакою „твердих комуністів" і ставленників „Союзу". Атака ця почалася осторогою голов КҐБ, міністерства оборони і міністерства внутрішніх справ, на форумі Верховної Ради, що теперішня політика Ґорбачова може привести до розпаду Совєтського Союзу. Цю саму лінію прийняв представник „Союзу", який оскаржив Ґорбачова, що він веде країну до руїни і що він повинен зрезиґнувати. Міністер оборони Язов остерігав що совєтська армія може розвалитися до кінця цього року, а шеф КҐБ Крючков, — як подала „Нєзавєсіма Ґазета", — сказав між іншим, що щоб врятувати країну від розвалу, мусять бути підприйняті — „екстраординарні міри".

Монтен у статті каже, що такі „консерватисти" як Язов і Крючков журяться цим, що новий союзний договір, що його приготовляє тепер Ґорбачов і представники дев'яти республік, забирає забагато влади від Кремля і дає її республікам і посередньо заохочує відхід таких республік як, наприклад, балтійські.

Один із депутатів, Сергій Рибаченко сказав, — пише Монтен, — що атаки на Ґорбачова виявили скоординовану кампанію усунути його від влади.

У своєму виступі 21-го червня Ґорбачов сказав критикам його лінії, що: не буде сповільнення реформ. На закиди відносно цього, що новий договір дає забагато власти республікам, Ґорбачов відповів: „Якщо ви хочете сказати, що ми не повинні звертати увагу на республіки і на соціяльні і політичні рухи, що виникають по цілій країні, мушу сказати вам, що ви не здаєте собі справи із цього що сталося з вами і що станеться із цілим суспільством. Ми осягнули стадію у якій зволікання є рівне — смерті.

Ґорбачов сказав теж що продовжувати військову політику холодної війни завело б Совєтський Союз до руїни... „Це є правдою що ми мусимо співпрацювати із З'єднаними Стейтами Америки у скиненні тягару мілітарної загрози із наших плечей, але це не капітуляція, це обопільний крок...

Найгострішу атаку спрямував Ґорбачов, — каже Монтен, — проти „Союзу", який закликав до „жорстоких мір" проти сепаратизму республік, який ляментував із причини втрати східньої Европи і який є проти вільної господарки. Ґорбачов гостро відповів провідникам „Союзу", полковникові Вікторови Альскінсові і Юрієві Блохінові. Ґорбачов сказав що вони стараються усунути його від влади саме тоді, коли республіки починають співпрацювати між собою, щоб прийти із новою формою співжиття.

Коли при кінці дня Ґорбачов покидав залю нарад і коли журналісти запитали його про опозицію „твердолінійників", Ґорбачов відповів: „Я не боюся їх, суспільність відкине цих, хто хоче погіршити ситуацію".

Ґорбачов не має причини боятися будь-кого, що є проти його реформ. Після його згаданого виступу, відбулося голосування над проєктом частинно обмежити владу Ґорбачова. Вислід голосування: 24 голоси за цим проєктом, 262 голоси проти проєкту!

Любов Коленська

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ ВІДКРИВАЄ СПРАВЖНЮ УКРАЇНУ

У стрімголовному кружежі сьогоднішніх подій та конфліктів у всьому світі, начебто в калейдоскопі виринають нові події, нові зображення понять, новий до них підхід. Правда, іноді, приходить до фальшування фактів, а інколи до їхнього прозріння.

І яке вдоволення огортає вас, коли в журналі, газеті, чи книжці, побачите об'єктивне насвітлення фактів чи джерельне про них знання; особливо, якщо мова про Україну. А з цим, коли читаєте коротенький репортаж Строба Телбота, кореспондента журналу „Тайм", за липень, п. з. „Тихе відокремлення великої країни" під рубрикою „Америка за кордоном", огортає надія, що поступово, поволі крок за кроком, дивлячись на осяги людей, які живуть в Україні, на реформи їхні — неголосні, але раціональні — нарешті Захід визнає стремління українців до суверенности, визнає Україну як самостійну і окрему державу — вже зрілу до свободи, та незалежну державу від Москви.

У цього американського кореспондента, заки він ще прибув з балтійських держав на Україну до Києва, було таке поняття, що естонці, литовці і латвійці підуть своєю окремою дорогою за відокремлення і незалежність, але коли притихне епідемія боротьби республік Совєтського Союзу за відокремлення — українці і далі залишаться громадянами велетенської країни із столицею у Москві. Не диво, адже таке стандартне поняття панує майже скрізь у світі, та й очевидячки і в його родинному містечку, стейту Вашінґтон.

Але відвідавши Україну С. Телбот прийшов до зрозуміння, що майбутнє України зовсім інакше, як він це досі думав. Почавши від комуністів, до колись переслідуваних совєтським урядом членів Народного Руху, до засновників нової партії Демократичного Відродження, від супер українців до представників етнічної групи росіян, які становлять 20 відс. населення, ці, кого він зустрінув в Києві, так само рішучі у своїх змаганнях як і жителі Таллінa, Риґи і Вільнюса — таке ж і тверде в них бажання — за всяку ціну відірватись від Москви. Якщо українці досягнуть своєї мети — вони стануть громадянами найбільшої країни в Европі. Але їхня реторика є куди спокійніша, їхня стратегія спротиву — більш поміркована як у балтійських країнах.

Основним кроком українського уряду в напрямі їхньої політичної суверенности є їхнє звільнення від безвартісного карбованця. Балтійці влаштувалися в цьому аспекті по-інакшому — вони випускають їхні гроші на Заході, але ще досі вони не відважилися пустити їх в обіг внутрі своєї країни, побоюючись переслідування Кремля на велику скалю. В той же час Україна, — пише С. Телбот, — плянує випустити і розповсюдити спеціяльно штамповані карбованці, що будуть виключно для вжитку в нутрі республіки, бо за них можна купити продукт в більшій кількості та дешевший ніж в інших совєтських республіках. Цим самим, де факто, карбованець буде їхньою окремою державною валютою. У додатку до цього, уряд України розпочав проводити приватизацію майна та українське закордонне міністерство плянує закладати свої консуляти за кордоном по всьому світі.

Леонід Кравчук, голова Верховної Ради, розповідає американський кореспондент, провадить комуністичний бльок, що порвав з твердолобими партійцями і формує коаліцію з поміркованими комуністами, членами демократичної опозиції. Л. Кравчук переговорює з Москвою про „оновлення союзу" головно в напрямі спільного ринку, а не федеративного устрою, як це пропаґує Ґорбачов. Правдоподібно, Кравчук випишеться з партії, щоб стати кандидатом на президента цієї осені.

Переважно всі ці особи в Україні, що він з ними говорив, пише С. Телбот, нарікали, що Америка дуже поволі їх визнає і ледь підтримує їхні дії, що проходять сьогодні в Україні. „Ми розуміємо, що Джордж Буш хоче спасти Горбачова, — сказав Владімір Гриньов, росіянин і колишній комуніст, який виступає у подвійній політичній ролі — депутата від уряду Кравчука і його конкурента. Та він додав, що „концентруватись на Москві шкідливо для знищення сил центру і розповсюдження демократії".

Далі Телбот твердить, що українці вважають це за добру ознаку, що попереднього тижня Буш прийняв Єльцина у Вашінґтоні. Богдан Горинь, колишній політичний в'язень, сьогодні член Руху і парляменту також вітає це явище і вважає його подвійною лінією Адміністрації Америки, лінією що водночас націлена на Москву і на республіки. Він сказав, що „Захід не повинен допомагати центрові коштом цих із нас, які намагаються покинути імперію". Горинь та інші, які знаходяться в цьому політичному середовищі, сподіваються, що президент Буш, після конференції на вершинах у Москві, що відбудеться при кінці року, відвідає Київ. Як пише С. Телбот, Леонід Кравчук має цієї осені приїхати до Америки, щоб тут виступити перед Організацією Об'єднаних Націй. Всі українці, з якими говорив американський кореспондент, — навіть антикомуністи — бажають, щоб він теж дістав запрошення з Білого Дому. Що важливе в Києві, то не його партійна приналежність, але його становище провідника великої і важливої европейської нації. З чого повинен здати собі справу і президент Буш — висновком оцим закінчує статтю С. Телбот.

Читаючи цей репортаж, особливо, коли його написав промінентний американський кореспондент, — назріває надія, що ми нарешті не самі, що світ поволі набирає зрозуміння становища України в світі, її велетенського значення для інших народів, змагання до свободи і самостійности українського народу. І саме це почування, що ми не самі, що нас визнають — велетенської ваги.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДВА ХОРИ, А ОДИН ДИРИҐЕНТ

Деяка частина мирян церкви св. Юра в Ню Йорку не знає, що вже добігає два роки як два хори з одним дириґентом співають св. Літургії у неділі і свята в церкві св. Юра в Ню Йорку. В годи. 10-ій ранку торжественну Службу Божу співає парафіяльний хор, яким через 27 років аж до свого відходу в засвіти, 25-го травня 1989 року, дириґував професор Іван Хомин, тепер в 12-ій год. вполудне співає хор ім. А Шептицького, яким дириґує маестро Андрій Добрянський.

5-го листопада минулого року гостив у Ню Йорку чоловічий хор зі Львова „Гомін" даючи концерт у Вашінґтон гай скул, а також цей хор співав св. Літургію в год. 10-ій у неділю в церкві св. Юра. Ми, хористи парафіяльного хору, враз із дириґентом А. Добрянським були безмежно раді вітати братів хористів львів'ян у нашому храмі св. Юра. Управа парафіяльного хору приготовилась подякувати дириґентові та всім хористам львів'янам, як також вручити кожному зокрема дар-конверту із каси парафіяльного хору. Після закінчення співу св. Літургії, голова хору Микола Кузик, подякував дириґентові та всім хористам львів'янам, що прибули до нашого храму та за чудовий мелодійний спів під час св. Літургії. Хористки; Марія Василик і Марія Решітник вручили кожному львів'янові — 60 осіб — конверту-подарунок від парафіяльного хору.

Друга радісна подія для парафіяльного хору та всіх мирян церкви св. Юра була 26-го травня ц.р. У цей день гість з України Архиєпи-

(Закінчення на стор. 4)

Наталія Кашкадамова

МАРІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА

I.

Прізвище Крушельницьких належить до золотого фонду української культури. Невелике прикарпатське село Крушельниця було праджерелом зародження декількох течій української мистецької традиції. Та, якщо вокальне мистецтво співачки Соломії Крушельницької пишно розквітало і здобуло світову славу, а в українському театрі широким визнанням користувався артист і режисер Мар'ян Крушельницький, то діяльність представників родини піяністки Марії Крушельницької була в недобрий час жорстоко перервана, несправедливо охаяна і згодом незаслужено забута. Не можна повністю зрозуміти і вірно оцінити мистецтво Марії Крушельницької, не знаючи, хоч у загальних рисах, трагічної історії її роду.

Дід піяністки Антін Крушельницький був відомим свого часу у Львові талановитим і плодовитим письменником. У його творчому доробку — драми, оповідання, повісті та романи „Рубають ліс" і „Буденний хліб". Дружина А. Крушельницького Марія Слободівна, дуже гарна з себе жінка артистичного складу, грала на сцені театру „Руська бесіда", який покинула тільки задля сім'ї. Всі п'ятеро їхніх дітей були художньо обдарованими, освіченими і різнобічно розвиненими людьми. Під впливом батька сини включилися до активної політичної боротьби проти національного та соціяльного польського гніту на західніх землях України. Проте в умовах загострення шовіністичних профашистських настроїв у Польщі кінця 20-их років така діяльність була небезпечною. Глава сім'ї Антін Крушельницький став щораз більше задумуватися над можливістю переїзду на Східню Україну — до Совєтського Союзу, і в 1934 році всією сім'єю з дітьми і онукою, забравши своє майно, Крушельницькі перебираються до Харкова.

У Харкові привітно зустріли переселенців з Галичини. Тарас присвятив себе, як і батько, письменницькій роботі, займався популяризацією наукових знань серед населення. З ним була його дружина Стефанія. Тарас і Стефанія Крушельницькі — батьки майбутньої піяністки.

Та доля лиш до часу оберігала цю сім"ю. Її чекав страшний удар. У грудні 1934 року після трагічного вбивства С. М. Кірова у СССР розпочались масові незаконні репресії. Серед перших жертв у Харкові впали Крушельницькі: Іван і Тарас були невдовзі розстріляні: Антона, Володимиру, Остапа та Богдана було вислано на Соловецькі острови, де всі вони загинули. Їхня мати, тяжко вражена жорстокістю і несправедливістю удару, не змогла його пережити.

Марія Крушельницька, яка народилася у грудні 1934 року, ніколи не бачила свого батька. Нелегкими були її юні роки — над нею постійно висіла похмура тінь репресії та недоброзичливость. Але істотнішим виявився вплив добрих і чуйних людей, що підтримали обдаровану талантом дівчину, допомогли їй стати видатною артисткою. Завжди поруч була мати — все тепло свого серця, всю дбайливість рук віддала, щоб вберегти свою дитину від негод, щоб виростити і виховати з неї у тяжкі роки гідну людину.

У 1945 році після повернення до Львова Марія вступила до четвертої кляси спеціяльної музичної школи-одинадцятирічки. Вчитись було нелегко: приходилося надолужувати згаяне, не маючи вдома власного фортепіяну. Величезну допомогу їй подала вчителька зі спеціяльности Олександра Процишин. Досвідчений педагог, колишня випускниця професора В. Барвінського у Львівській консерваторії, вона поставилася до талановитої учениці з розумінням і увагою, зуміла прищепити навички високого професіоналізму, а водночас зберегти і виплекати художню індивідуальність дівчини.

У 1952 році, закінчивши Львівську спеціяльну музичну школу, М. Крушельницька поступає до Московської консерваторії до кляси Генріха Нейгауза, про якого пізніше напише у своїх спогадах: „Відчуває безмежну **вдячність** долі за надану мені можливість зустрітися **безпосередньо** з неповторною особистістю". У професора Нейгауза вона здобула найвищу фортепіянову кваліфікацію — закінчила консерваторію і аспірантуру. До Львова знову повернулася вже після московської аспірантури у 1960 році і розпочала роботу викладача у Львівській консерваторії імені М. Лисенка. З цим навчальним закладом пов'язане надалі все її життя. Віддаючись з інтересом викладацькій справі, піяністка, однак, не покидає самовдосконалення — бере участь у Першому Республіканському конкурсі піяністів — виконавців імені Миколи Лисенка (1962) і стає його лауреатом. Починаються систематичні концертні виступи на Україні — у Києві, Миколаєві, Херсоні, Одесі, Ужгороді, Тернополі, Чернівцях, Сумах, Луцьку, Рівному, Вінниці, Луганську, Донецьку, Черкасах, Ялті, Євпаторії, Полтаві, Чернігові і, звичайно ж, Львові.

У цей період складається у своїх головних позиціях репертуар піяністки. Із клясичної спадщини найбільш близькими їй є такі композитори, як Л. Бетговен, Р. Шуман, Й. Брамс і О. Скрябін. До інтерпретації їхніх творів Крушельницька звертається найчастіше, причому віддає перевагу великим формам і монументальним циклам. Її приваблює глибина почуттів і драматизм концепцій. Так, у різні роки в концертах звучить Соната фа-дієз мінор, „Крейслеріана", „Симфонічні етюди" та Фантазія Р. Шумана; відповідають уподобанням піяністки монографічні програми: Л. Бетговен — Сонати Но. Но. 7 і 14, Анданте Фа мажор, три опуси Багателів (1971); О. Скрябін — Сонати чч. 2 і 3, 12 Етюдів (1982).

Уже від перших концертних виступів починаючи, велике місце у репертуарі Марії Крушельницької зайняла українська фортепіянова музика: твори В. Косенка, Л. Ревуцького, С. Людкевича, М. Колесси, В. Барвінського, М. Скорика, Р. Сімовича. П'єси українських композиторів складають, як правило, половину кожної її програми. Серед них теж чимало монументальних композицій, таких як II Етюд у формі старовинних танців В. Косенка, Елегія у формі варіяцій на тему старогалицької пісні „Там, де Чорногора" С. Людкевича, Сюїта М. Колесси, Соната Л. Ревуцького.

Дальше буде.

НА ПІВДНІ В'ЄТНАМУ пробурено 15 розвідувальних свердловин, проте тільки одна з них виявилася нафтоносною. Десять чужинецьких кампаній, що займаються пошуком нафти в цих околицях В'єтнаму, витратили в цілому 200 міл. дол. Пощастило лише англійській компанії „Ентерпрайз ойл". ЇЇ свердловина, за попередніми оцінками, буде давати 300 барілок нафти щодня.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ Вацлав Гавел у своєму виступі через державне радіо заявив, що система взаємовигідної торгівлі з Совєтським Союзом повинна будуватися на економічних принципах. Совєтська заборгованість перед Чехо-Словакією досягає 4,5 більйона дол. Тому, сказав Гавел, частина західніх кредитів Совєтському Союзові повинна піти на підтримку чехо-словацького експорту в СССР.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У Свободі ч. 111 з дня 13-го червня у списках на Патріярший Фонд за ІУ-91 неправильно подано прізвище. Має бути: д-р ВАСИЛЬ і МАРІЯ ЯЩУН.

Адміністрація

В Ню Джерзі відбувся Тиждень Братської Діяльности

Дж. Гейберле передає А. Кейбіді проклямацію про Братський Тиждень, що її підписав губернатор стейту Джеймс Флоріо. Зліва: Г. Багдзінська, С. Вовчок, А. Теска, Е. Шол і М. Фіцґіббонс, директор етнічних справ стейту

Трентон, Н. Дж. — Секретар стейту Ню Джерзі Джовн Гейберле прийняла в Трентоні делегацію Братського конгресу в особах заступника президента Андрія Кейбіди, Ернеста Жарновського, Гелен Багдзінської Стефанії Вовчок, Анни Тески і Елеонор Шол.

У своєму слові з нагоди проголошення Братського Тижня, секретар стейту підкреслила важливість інформування громадськости про братську діяльність і користі, які можна з цього мати. Вона вихвалювала усі допоміжні акції братських організацій і подала до відома, що ці організації подарували на допоміжні та освітні цілі в 1990 році 300 міл. дол, а 10 міл. їхніх членів добровільно дали 40 міл. годин праці в цілій країні.

У Ню Джерзі около 500,000 членів братських організацій дають постійно свій вклад у таку працю.

Посвятили пам'ятник на гробі проф. д-ра Р. Смаль-Стоцького

У неділю, 9-го червня ц. р., на цвинтарі Св. Духа у Гемптонбурзі, Ню Йорк, відбулося посвячення нагробного каменя на могилі проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького (1893—1969) — видатного мовознавця і політичного діяча, довголітнього голови НТШ у ЗСА, чільного діяча уряду УНР в екзилі.

Тіло проф. д-ра Р. Смаль-Стоцького було перевезене з іншого цвинтаря.

Нагробний камінь посвятив Владика Василь Лостен, з промовою виступив проф. Василь Ленцик. Подаємо його виступ.

Ми зібралися сьогодні коло могили проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького — одного з визначних українців, який згідно зі своїми силами і здібностями на різних постах трудився для української справи. Вийшов він із дому визначного вченого і громадсько-політичного діяча Степана Смаль-Стоцького, що хоч сам походив з вужчої батьківщини Галичини, але більшість своїх молодих літ працював над всебічною розбудовою нашої прекрасної Зеленої Буковини. Батько покійного д-ра Романа Смаль-Стоцького проф. д-р Степан Смаль-Стоцький був великої кляси вченим і політиком, провідником буковинців за часів володіння Австрії. В такій атмосфері зростав Роман, який здобув непорядні знання в університетах Відня, Ляйпціґу і Мюнхену.

Вже під час Першої світової війни він співпрацював зі Спілкою Визволення України у таборах полонених.

В 1919 р. був дипломатичним представником Західньо-Української Народньої Республіки, пізніше радником посольства і послом Української Народної Республіки в Берліні (1921-1923). В 1924-1925 роках був неофіційним послом УНР в Лондоні, де рівночасно читав лекції у високих школах. З 1923 року був професором УВУ.

Від 1926 року працював у Варшаві, як професор Варшавського університету і секретар Українського Наукового Інституту та редактор його видань, який видав понад 40 томів, у тому числі відоме зібрання творів Т. Шевченка. Займав високі пости в уряді УНР в екзилі.

З переїздом до Америки проф. Р. Смаль-Стоцький очолював катедру історії і слов'янської філології в університеті в Мілвокі (Маркет університет), звідсіля розвинув широку наукову і публіцистичну працю в користь української справи, інформуючи американський науковий та політичний світ про Україну та московський імперіялізм.

Пригадую собі, коли одного разу члени НТШ зібралися в домівці НТШ, хтось спитав проф. Р. Смаль-Стоцького, чому американці так мильно поінформовані про українські справи та змагання України за свою державність. На це проф. Смаль-Стоцький відповів „Панове, нас в американських університетах чи коледжах є тільки п'ятьох українців (Галич, Добрянський, Грановський, він сам і ще один), а москалів, чи росіян є щось 186, які вже вивчали два-три покоління американських вчених, які тільки знають, що на Сході є Раша". Тепер, сказав проф. Смаль-Стоцький, справа перекочується в нашу користь, бо старі Тімашеви, Туманови, Рязановські, Трубецькі, Карповичі, Вернадські минаються, а приходять на зміну українські вчені, вже тут вишколені і їх кількість тепер вже налічується сотнями. Як член Політичної Ради Українського Конгресового Комітету і голова комітету будови пам'ятника Шевченка у Вашінґтоні, голова НТШ в ЗСА і голова Головної Ради НТШ, покійний проф. Р. Смаль-Стоцький вніс великі заслуги, головно інформуючи американський науковий і політичний світ про Україну. За цю працю для України ми зобов'язані до вдячности для покійного професора Смаль-Стоцького, а виявом того хай будуть оці наші поминки на його могилі — місці вічного його спочинку.

Вічна йому пам'ять!

В Галіфаксі відбудеться святкування 100-річчя поселення

Галіфакс. — Першого липня в Галіфаксі відбудеться відтворення приїзду перших українських поселенців до Канади.

Ця маніфестація зорганізована Об'єднанням Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців і буде кінцевою частиною їхньої конференції, котра починається 28-го червня ц. р. в Галіфаксі.

Під час конференції відбудеться багато імпрез — зустріч з майором Галіфаксу, спеціяльні забави і вечері, найголовніше із запланованих подій, це відтворення приїзду перших українських поселенців до Канади, котре буде завершенням цілої конференції.

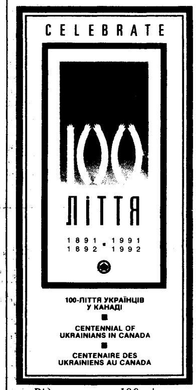
Організатори влаштовують цю маніфестацію тому, що багато українців приїхали до Канади через цей порт. В Галіфаксі українці в перше приземлилися на канадській землі.

Відтворення приїзду перших українських поселенців до Канади відбудеться першого липня при порті Галіфаксу. Там старий човен „Асторія" стоїть у пристані. На цім кораблі почнеться п'єса, котра зображує обставини, коли українці вперше приземлилися до Канади. П'єса буде написана, приготована і виконана десятьма акторами Галіфакської професіональної театральної групи „Ґісторі" Фіст". Між акторами також будуть члени Галіфакської української громади. Коли актори і інші зійдуть з корабля їх привітає губернатор провінції Нової Скошії. Тоді відбудеться церемонія на якій, нові еміґранти, між ними декілька українців, дістануть канадське громадянство.

До маніфестації першого липня будуть включені концерти Веселки — вокально-інструментального фольклорного ансамблю з Монтреалю і українського ансамблю танцю — „Соняшник" з Чаттам, Онтаріо. Також буде посвячений пам'ятник „Вітаємо" в порті Галіфаксу.

Хоча це вітворення є частиною конференції Об'єднання Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців, організатори запрошують цілу українську громаду Канади і всіх канадійців, щоб прибули до Галіфаксу і були частиною цих святкувань.

За дальшими інформаціями, прошу зконтактуватися з: Muriel Salyzyn 12 Tay Avenue Dartmouth, Nova Scotia B2X 1K6, tel.:(982) 434-2969.

Відзначка — 100-ліття поселення.

Голова НТША відвідав Чехо-Словаччину

Проф. Леонід Рудницький в імені НТШ у ЗСА вітає учасників українознавчої конференції у Пряшеві. Сидить: В. Верига, Генеральний Секретар СКВУ.

Філядельфія. (Ю. Г.). — Леонід Рудницький, голова НТША, брав участь у науковій конференції під назвою „Від Наукового Товариства ім. Шевченка до Українського Вільного Університету", що відбулася у Пряшеві в днях 12-го—15-го червня 1991 р. Конференцію зорганізував Комітет під проводом д-ра Миколи Мушинки і д-ра Любиця Бабота. У ній взяло участь понад 60 доповідачів з України, Чехо-Словаччини, Німеччини, Франції, Мадярщини, Канади і ЗСА; про цю конференцію, яка стала визначною подією в житті українців Чехо-Словаччини, звітувала чехословацька преса й телебачення. На відкриттю конференції, у якому взяло участь понад 250 осіб, проф. Рудницький виступив із коротким привітом від НТША, у якому він висловив подяку словацькому народові за його щиру гостинність і підкреслив багату культурних зв'язків, що в'яжуть український народ із словацьким і чеським не тільки на словацьких землях, але й „у ЗСА, у чужому морі англосаксонської культури". Рівночасно він висловив бажання, щоб це культурне пов'язання українства у Чехословаччині дальше росло і розвивалося і щоб воно мало свій вияв у формі НТШ у Чехо-Словаччині. На пленарній сесії Рудницький виголосив доповідь „НТШ і науковий світ Заходу".

Під час конференції проф. Рудницький відбув ряд зустрічей з науковцями Чехо-Словаччини, зокрема з ректором університету ім. П. Й. Шафарика проф. Левом Буковським і з доцентом Юрієм Муличаком, завідуючим катедрою українистики при цьому ж університеті.

Після Пряшівської конференції проф. Рудницький провів низку розмов із представниками української громад у Братиславі та Празі, а з представниками Чеської Академії Наук зустрічі у справі можливої співпраці між НТШ і чехословацькими науковими установами, включно з Празьким університетом.

Звернення міської Ради м. Золочева до земляків у діяспорі

Золочівщина — край Маркіяна Шашкевича. Ім'я Маркіяна Шашкевича довгі десятиріччя було заборонено навіть згадувати, тому ми маємо мало матеріялів про нього.

У Підлиссі, рідному селі Маркіяна, до 175-их роковин з дня народження відновлено садибу родини Шашкевичів.

У Львові восени минулого року відкрито музей „Русалка Дністрова", пам'ятник Маркіянові Шашкевичеві. В музеї зібрано документи, твори-оригінали, літературу про М. Шашкевича, а також І. Вагилевича, Я. Головацького.

У Золочеві іменем М. Шашкевича названо центральну вулицю міста. Одна зі шкіл виборює право носити його ім'я. На центральній площі міста — Вічевій встановлено знак, де незабаром буде збудовано пам'ятник М. Шашкевичеві.

До 180-их роковин з дня народження великого просвітителя, у жовтні — листопаді цього року ми будемо проводити науково-теоретичну конференцію „Сучасна Шашкевичіяна".

Ми почали підготову до створення культурно-просвітницького центру ім. Шашкевича, який буде знаходитися в колишньому будинку убогих, збудованому в XVII ст. Це буде центр не тільки Шашкевичіяни, але й всього культурного життя району і національного відродження краю. Тут буде знаходитися і музей М. Шашкевича.

У музеї ми плянуємо основну увагу зосередити на діяльності М. Шашкевича як священика, поета-просвітителя, громадського діяча; зібрати видання творів М. Шашкевича і про нього. Хочемо також показати вплив його діяльности на культурно-політичне життя Галичини. „Руська Трійця" розбудила народну свідомість, сприяла створенню „Просвіти", „Рідної Школи", виховала покоління українських патріотів — Січових Стрільців, вояків УПА, допомогла вижити в тяжкі роки голоду, репресій, стагнації.

Ми хотіли б, щоб Золочівський музей був оригінальним і неповторним, зібрав цікаві матеріяли не тільки з нашого краю, але й з діяспори.

У час тяжкої економічної кризи у нас є проблеми з коштами. З ініціятиви національно-культурних організацій проводиться збір пожертвувань на будівництво пам'ятника, відкриття музею.

У Золочівській міській Раді народних депутатів відкрито цільовий рахунок „На пам'ятник Шашкевичеві".

В серпні за традицією, відновленою в 1989 році, ми знову підемо святковим походом на Білу гору в Підлисся, а в жовтні — листопаді будемо святкувати 180-річчя від дня народження М. Шашкевича.

В дні цих святкувань будемо раді бачити наших земляків з діяспори.

Б. Сенчук,
голова виконкому

м. Золочів Львівської обл.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ винен Німеччині 211.4 міл. дол. за імпортовані німецькі товари. Про це повідомив журналістам представник фірми „Гермес" Іоахім Рюдигер Каутц. Ця фірма контролює витрати приватних компаній, які мають державну асекурацію. Якщо країна-покупець не розраховується з приватною компанією, ї збитки відшкодовує держава. Іншими словами, за втрати, що їх зазнає приватна фірма, розраховується платник податків. Федеральний уряд досі не повідомив, яку суму винна Москва. Фірма „Гермес" вважає, що понад 5 мільярдів долярів.

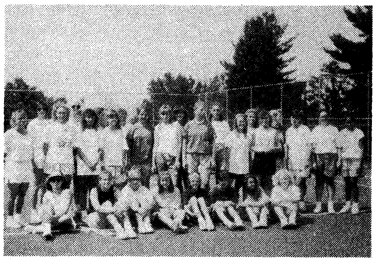
КАТОЛИЦЬКЕ ПРЕСОВЕ аґентство повідомило, що китайські власті заарештували виконуючого обов'язки Римо-католицького єпископа Шангаю. Арешт єпископа Джозеппе Фен Шонґ Ліянґа стався 11-го червня, після того, як Папа Іван Павло II проголосив, що іншого китайського єпископа Іґтатіюса Ґонґа Пінмея наіменовано Кардиналом. Азійське пресове аґентство з осідком у Міляно заявило, що це виглядає на „відповідь" комуністичних властей Папі з приводу наіменування нового кардинала. Точніших відомостей про арешт єпископа Джозеппе Фен Шонґ Ліянґа немає.

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА суддя Верховного Суду ЗСА Турґуд Маршал, герой руху у змаганнях за громадські права та рівноправність негрів у ЗСА, як також один з останніх ліберальних голосів у вищезгаданій інституції заявив, що після 24-ох років відходить на пенсію. Цей заслужений та всіми поважний 82 літній суддя, до речі єдинокий досі негр у Верховному Суді сказав, що його резиґнація увійде в життя з хвилиною, як Сенат затвердить новонаіменованого кандидата на його місце. У своюму листі-резиґнації до Президента написав, що відходить з уваги на поважний вік і стан свого здоров'я, які не дозволяють йому на виконання обов'язків судді Верховного Суду.

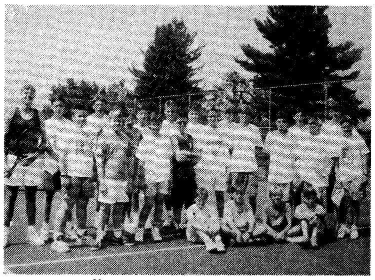
ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ звернувся до Конґресу, щоби призначити 838 міл. дол. впродовж наступних двох років на покриття коштів пов'язаних з видатками недавніх природніх нещасть в країні, повені, землетрус і гураґани. Частина цих фондів буде призначена на сплачення затягнених урядом довгів у 1989 році, коли країну навістив гураґан „Гоґо" та нищівний землетрус у Каліфорнії.

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

Дівчата

Хлопці із своїми інструкторами

тецькою програмою, що її поставлять таборовики. У вівторок увечері, 25-го червня, таборовики з іншими гостями насолоджувались прегарною мистецькою програмою, що її на сцені „Веселки" вивів студентський ансамбль зі Львова „Вірність".

Табором завідує Зенон Снилик (Юрій Савчак повіз групу тенісистів в Україну на змаганя з тамонш̆іми тенісистами), а його асистенами цього року є: Таня Стасюк, Віра Кобзар, Лена Онишкевич, Микола Задорей, Михась Сарахман, Павло Задорей і Адріян Заяць.

Два хори...

(Закінчення зі стор. 2)

скоп Володимир Стернюк, у сослуженні духовенства Стемфордської дієцезії, відправив Службу Божу в церкві св. Юра в год. 10-ій ранку. Співав парафіяльний хор під орудою маестра Андрія Добрянського. На цьому можна б закінчити оцей коротенький допис, але ще треба додати, що в „Свободі" в дописах про ці дві торжественні події в нашій церкві, невірно подали назву хору, що виконував оці благородні послуження. Приготування й вручення подарунків хористам „Гомін", та відспівання Архиєрейської Служби Божої здійснив парафіяльний хор під диригентурою маестра Андрія Добрянського, не хор ім. А. Шептицького.

Микола Кузик
голова парафіяльного хору.

Ню Йорк

Претенденти...

(Закінчення зі стор. 2)

кові часу померла вказана ним кількість осіб. Однак вже є незаперечні дані, що цей лихоносний процес схожий на лявину снігу, що котиться згори: чим далі, тим більше. Організація „Чорнобиль" з міста Дніпропетровська повідомила, що тут за останні півроку рівень смертности серед ліквідаторів зріс удвічі.

На заяву Ільїна, що „його совість, як вченого, чиста", можна сказати тільки одне: совість завжди чиста в тих людей, які ніколи нею не користуються.

У зв'язку з антигуманним промосковським рішенням МАҐАТЕ партія зелених України опублікувала листа, адресованого до цієї заплямованої антиукраїнством організації. Зацитуємо декілька рядків: „Ми щиро зворушені турботою МАҐАТЕ і хотіли б віддячити Вам у той же спосіб. Ми дуже стурбовані екологічним станом Відня, високим рівнем загазованости і шумом в австрійській столиці, що може негативно вплинути на стан Вашого безцінного здоров'я. Тому запрошуємо Вас перенести штаб-квартиру МАҐАТЕ у більш безпечне місце, а саме у Прип'ять. Там є досить вільних приміщень і що характерно — зовсім нема автомобілів і вуличного шуму".

Цілком логічно: якщо спеціялісти з МАҐАТЕ вважають наслідки Чорнобильської трагедії перебільшеними, то чому б їм не скористатися з цього запрошення і не оселитися в тридцятикілометровій зоні?

В УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 1)

Кривий Ріг, 17-го червня. У міському театрі ім. Т. Г. Шевченка відбувся концерт Капелі бандуристів ім. Т. Г. Шевченка з Північної Америки. Перед концертом члени ТУМУ зустріли гостей національними прапорами, котрі, через заборону адміністрації, довелося внести через вікна та співом „Червоної калини". Після закінчення концерту члени Руху піднесли музикантам хліб-сіль, з привітанням виступив священик УАПЦ о. Микита. Відтак біля театру був відправлений Молебень.

Дніпропетровське. 18-го червня. У приміщенні історичного музею почалася наукова конференція „Богдан Хмельницький — людина та доба". Серед учасників відомі українські історики Олена Апанович, Валерій Смолій, Федір Шевченко, а також Омелян Прицак з З'єднаних Стейтів Америки, Френк Сисин і Арнольд Бернал з Канади, Кірстен Кумка з Німеччини, Генріх Литвин і Ян Качмарик з Чехо-Словаччини, Софія Зеник з Ватикану. Конференцію проводить Дніпропетровський державний університет, Центр досліджень історії України ім. Петера Яцека з Альбертського університету Канади і Державний історико-культурний заповідник на острові Хортиця.

Житомир. 18-го червня. Тут проходив судовий процес за позовом облвиконкому до міськвиконкому про скасування рішення Житомирської Міськради про використання української національної символіки. Раніше Облрада скасувала рішення Міськради, але остання цього не визнала.

Вів засідання суддя Олег Гузовський, прокурором був заступник прокурора области Микола Шадура. Від міськвиконкому були юристи Володимир Гарбуз і Юрій Матєв. Прокурор користувався виключно російською мовою, і коли йому зробили зауваження, Шадур заявив, що крім державної мови Союзу, він іншої не визнає. Суд відхилив клопотання представників міськвиконкому про залучення до судового процесу третіх осіб. Представники міськвиконкому, розуміючи, що суд ставиться до справи упереджено, висловили йому недовір'я і поставили питання про перенесення суду до іншої области. Судове засідання було відкладено.

Слід зауважити, що Житомирською Облрадою керує перший секретар обкому партії Володимир Федоров, який свідомо іґнорує українську мову. Минулої зими на мітинґу він заявив, що опанує цю мову, але слова не дотримав і всі сесії веде російською мовою.

Дніпропетровське. 18-го червня. У Кіровському нарсуді розглянуто карну справу проти 27-річного робітника Івана Телевного, котрий 18 січня цього року підпалив двері у будинках міськвиконкому та обкому КПУ. Вирок: 2 роки ув'язнення з відкладенням виконання вироку і примусовим працевлаштуванням. Під час судового засідання підсудний заявив, що здійснив підпал з метою помститися КПУ за те, до чого вона довела народ. 1987 року Телевний, попри те, що його дружина перебувала на останніх місяцях вагітности, був примусово направлений військкоматом на „перепідготовку", під час якої дитина народилася ослабленою і була переведена до 6-ої міської лікарні де фактично зникла. Матері було сказано, що дитина вмерла, однак, довідку про це Телевний, відпущений з військових зборів, зміг отримати лише за 2 місяці. 1989 року Телевний відмовився працювати на будівництво дачі 1-го секретаря Ленінського КПУ, куди був направлений. Суд відхилив частину грошового позову з боку обкому КПУ — 1000 крб. та все ж зобов'язав підсудного відшкодувати збитки в сумі 7 600 крб.

Симферопіль. 19-го червня. Дирекція Будинку художньої та технічної творчости молоді відмовила в оренді приміщення ТУМови Підстава — використання приміщення також Рухом. У Симферопільському Клюбі виборців представлена концепція Конституції Криму, розроблена Кримською крайовою організацією Руху. Концепція передбачає самоврядування, республіканську політичну систему, демократичний режим влади, запровадження інституту українського намісництва, яке б мало контрольні, законодавчі, виконавчі функції, а також функції захисту півострова як складової частини України. Пропонується три державних мови — російська, українська та кримсько-татарська. Генеральний директор Керченського залізорудного комбінату Гельштейн підписав протокол намірів з західньо-німецькими фірмами на постачання грануляту — перероблених відходів виробництва, які, згідно з підписаним протоколом, підлягають захованню у виробках копалень. Відходи вважаються токсичними. Керченська міська сесія народних депутатів відмовила у підписанні цього протоколу на підставі постанови Ради Міністрів СССР про утилізацію, знешкодження і захоронення токсичних промислових відходів.

Одеса. 18-го червня. У газеті „Одесский вестник", органі Одеської Міськради, надруковано звернення депутатів Одеської Міськради, у якому депутати висловлюють глибоку стурбованість тим, що рішення Міськради з екологічних проблем міста не виконуються. Минулорічні обіцянки щодо припинення забруднення моря, реалізації забезпечення міста якісною питною водою і ліквідації загрози екологічної катастрофи на Одеському припортовому заводі не виконані, зокрема, рішення №58 від 28.07.1990 р. про закриття особливо небезпечних підприємств Одеського припортового заводу. З мовчазної згоди депутатів союзними відомствами, насамперед, „Аґрохімом", провадиться інтенсивна широкомаштабна діяльність за збереження заводу і розширення його підприємств. Місту ж обіцяють символічну платню за потенційну можливість отруїтися. У кінці звернення депутати звертаються до своїх виборців з проханням підтримати їхні вимоги.

Красноармійське. Донецької обл., 19-го червня. Члени демократичних партій міста подали до Міської Ради Красноармійського заявку на проведення мітинґу-протесту проти підписання Україною нового союзного договору. Мітинґ має відбутися 30-го червня на центральній площі міста. Дозволу на проведення не отримали. Начальник місцевої міліції Євтух запропонував організаторам мітинґу сплатити 3000 крб. міліціонерам, які охоронятимуть громадський порядок. Місцем проведення мітинґу визначили стадіон на околиці Красноармійського. Демократи з таким рішенням не погодилися і наполягали на проведені несанкціонованого мітинґу. У свою чергу, начальник міліції пообіцяв зустріти демократів кийками, додавши, що „Міліція, КҐБ і КПСС єдині в своїх намірах". Це вже третя спроба „батьків" міста загальмувати демократичні процеси, що розвиваються тут. Дві попередні — це мітинґ на підтримку страйкуючих шахтарів і відзначення Шевченківських днів. Протестуючи проти сваволя міського керівництва, члени демократичних партій надіслали телеграму до ВР УССР Леонідові Кравчуку про невиконання місцевими Радами рішень уряду.

Носівка. Чернігівської обл., 18-го червня. На час засідання сесії Райради народних депутатів продовжувалася голодівка з вимогою відставки місцевого керівництва. До голодуючих директорів шкіл Єфіменка і Музиченка, керівника райвно Кошового приєдналися 11 воїнів-афганців, заступник головного лікаря Носівки Картун і багатодітний батько Зленко. 17-го червня відбувся страйк, участь у якому взяли найбільші підприємства міста, заводи „Побєдіт", цукровий комбінат, ремонтно-транспортні підприємства, фабрика „Реммеблі" і кілька дрібних піприємств. За вимогою голодуючих, сесія, що відбувалася у приміщенні райвиконкому, транслювалася на площу, згодом, знов таки, на вимогу голодуючих, свою роботу сесія продовжила у Будинку культури, над яким замайорів національний прапор. Сесія Райради народних депутатів ухвалила рішення про звільнення Віктора Приходька з посади голови райвиконкому, як такого, що не виправдав довіри; Віри Степниченко з посад заступника голови Райради і першого секретаря райкому КПУ; кількох членів райвиконкому. Створено комісію для перевірки роботи головного редактора районної компартійної газети „Прапор комунізму". Новий склад керівництва обиратиметься через два тижні на черговому засіданні Райради.

Луцьке. Тут 17 червня відбулося засідання двох депутатських комісій Луцької Міськради з екології і комунального господарства, де розглядалася концепція національної школи, яку підготував міський відділ народної освіти. Концепцію, наскрізь заідеологізовану, піддано серйозній критиці, зокрема, щодо питання про провідну ролю організацій КПУ в справі виховання молоді і про перевагу російської мови викладання в українських школах. На засіданні комісії з екології прийнято рішення терміново розглянути в комісії список членів бюро обкому та копії протоколів засідань бюро з питань чорнобильської аварії. Голові Волинського крайового Руху Олександрові Харченку відмовлено у прямому ефірі на Волинському радіо після того, як у своєму попередньому виступі він піддав різкій критиці представника ідеологічного відділу обкому КПУ. У середу, 19-го червня, активістам Спілки Незалежної Української Молоді та Студентського Братства Русланові Тимощуку та Миколі Вакуленчукові пред'явлено звинувачення у перекритті руху транспорту у жовтні минулого року в Луцькому під час голодування протесту студентів. Суд намічено на 25-го червня. Активісти демократичних організацій заявляють рішучий протест у зв'язку з поновленням репресій.

Київ. Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук плянує приїзд до Ню Йорку, щоб 2-го жовтня виступити на сесії Генеральної Асамблеї ООН. Прем'єр-міністер України В. Фокін 30-го травня прийняв представників фермерської американської корпорації ФМС на чолі з Р. Меллотом. Останній повідомив, що половину бизнесу ФМС пов'язана з харчовою і сільськогосподарською продукцією, тому вони особливо зацікавленні у співпраці з Україною. В. Фокін ознайомив гостей з економічною ситуацією в Україні. Президія Верховної Ради України ухвалила постанову про організацію громадського контролю за виконання рішень уряду щодо вимог шахтарів. Документ рекомендує трудовим колективам подавати пропозиції до Кабінету Міністрів стосовно форм власности і господарювання підприємств з метою забезпечення повної господарської самостійности.

Горлівка (Донбас). Тут 29-го травня могутній вибух струсонув місто. Вибухнув трубопровід з аміячною кислотою на військовому хемічному заводі. Величезня отруйна хмара накрила місто і посунула в бік Єнакієво. Причини вибуху невідомі. Сталася трагедія також на шахті „Полтавська" об'єднання „Орджонікідзевугілля", де 20-го травня обвалилася покрівля. Загинув 25-річний шахтар, який встиг вигукнути товаришам „Рятуйтесь!", а сам не встиг утекти з-під обвалу. Чотири доби пробивалися рятувальники до місця обвалу, праця їх ускладнювалась новими обвалами. Коли нарешті вони добралися і почали витягати тіло загиблого, стався черговий обвал, в результаті якого ще один шахтар отримав тяжку травму.

• ПРАЦЯ •

•FUNERAL DIRECTORS•